

Стала міська мобільність із вулицями як громадськими просторами

Досвід, який привів до посібника
з проектування вулиць Вільнюса

2023 09 14

Антон Нікітін, Головний інженер міста Вільнюс

Презентація була отримана громадською організацією «Vision Zero» у 2025 році.

Ця презентація була підготовлена для вебінару для міст України у 2024 році в рамках проекту міжнародної асоціації "Eurocities" (Брюссель) та далі надається Асоціації "Енергоефективні міста України" для публікації на сайті АЕМУ в розділі "Бібліотека-публікації-мобільність".

Авторські права на презентацію належать її авторам та організаціям, які вони представляли на момент публікації презентації та які зазначені в презентації. Публікація здійснюється з просвітницькими та інформаційними цілями без мети одержання прибутку чи реклами. Будь-які згадки міст, організацій чи торгових марок не є рекламою.

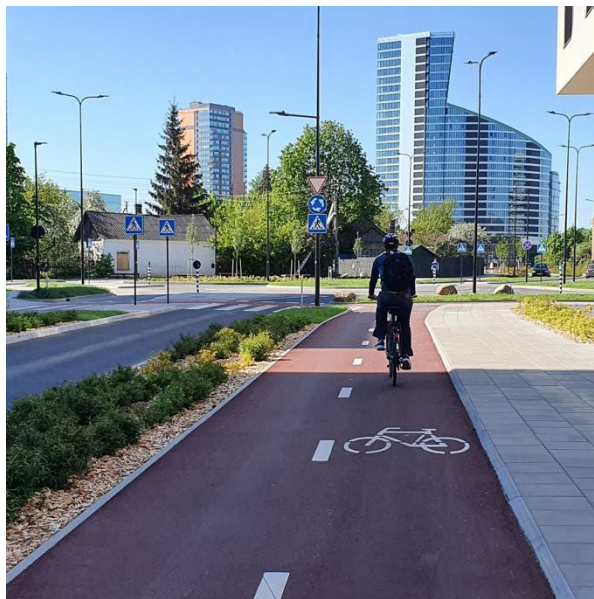
700 років молодості!

600 000 жителів + приріст
~2% в рік

35 варіантів мобільності

З 2016 року
велоінфраструктура
розширена з ~30 км до
150 км

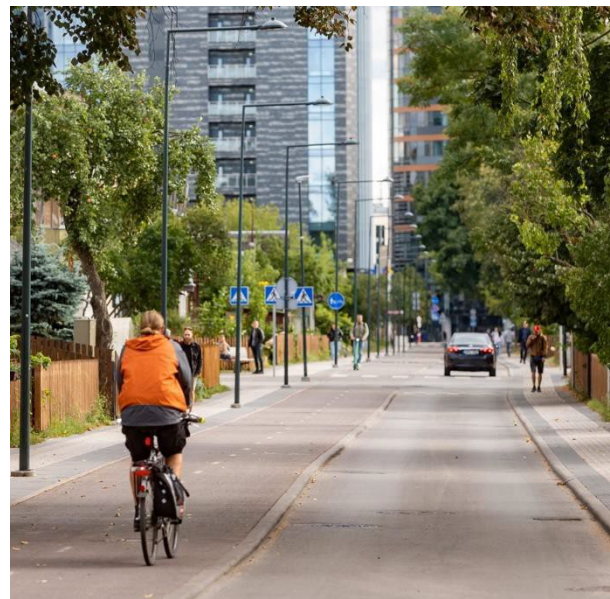
Три короткі історії

Еволюція
велоінфраструктури
Вільнюса

План сталої мобільності

Посібник з проектування
вулиць в одній листівці

Еволюція велоінфраструктури Вільнюса в кількох словах

Велоінфраструктура, створена за допомогою фарб – не працює

ВІЛЬНЮС, ~2005-2016

Розвиток велоінфраструктури може бути пріоритетом: перші невеликі перемоги

- Вільнюс, 2016

Перші стандартні та червоні доріжки, щоб розпочати об'єднувати мережу

До

Після

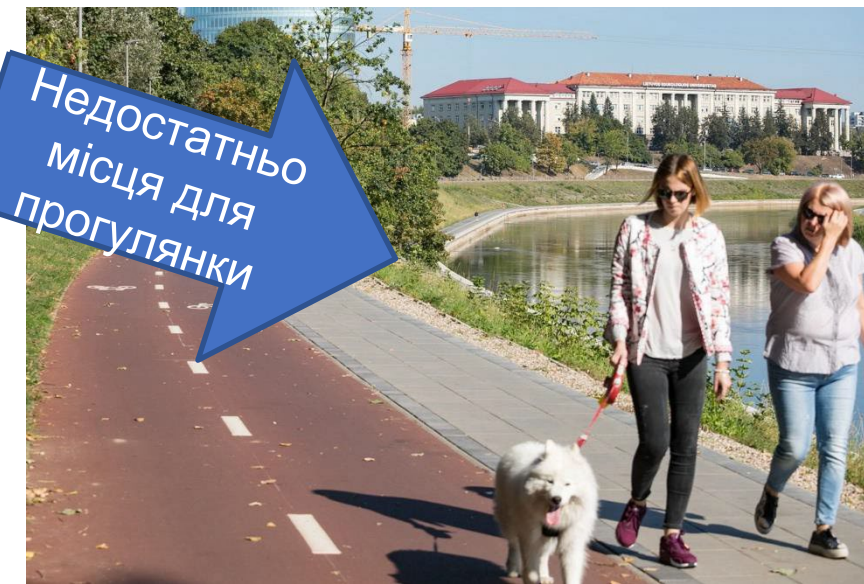
Після

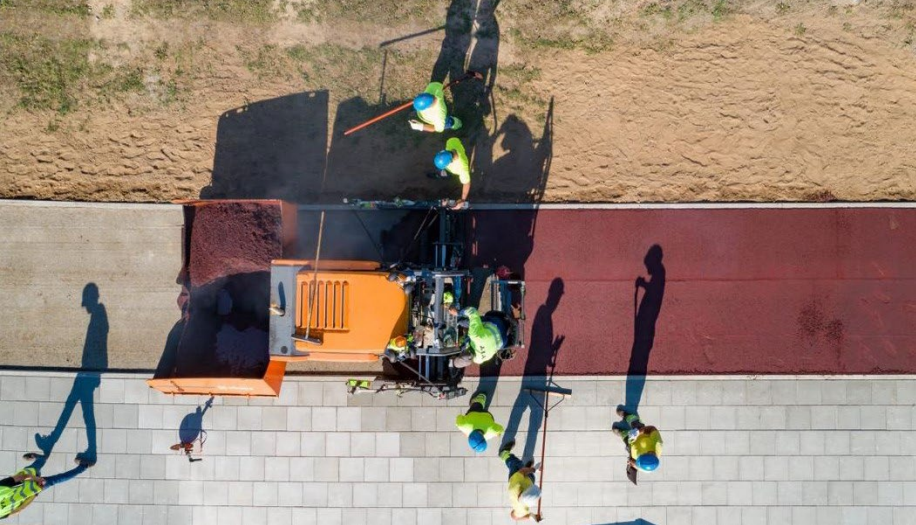

Після

Вчитися на кожній помилці

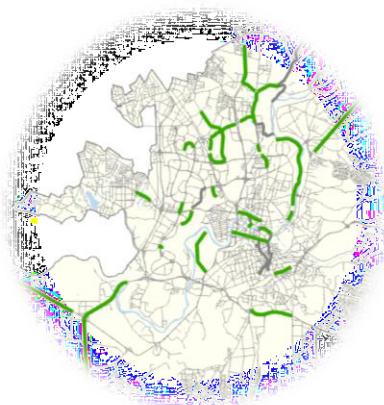

Найвищі стандарти для активних користувачів доріг

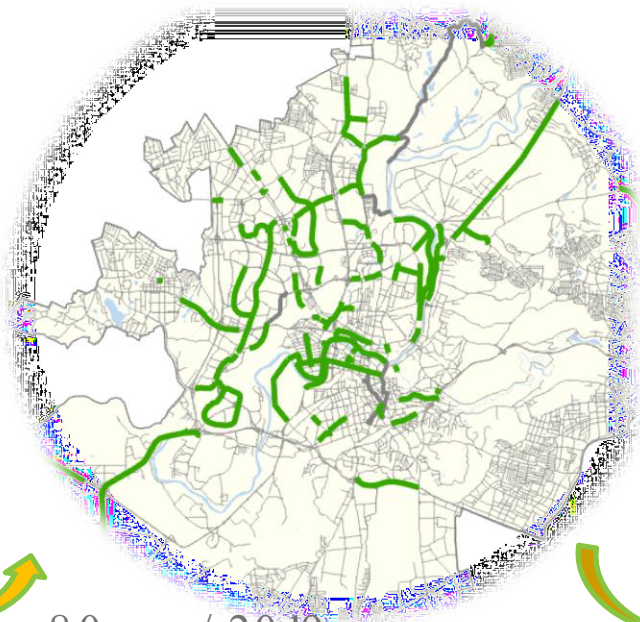
- Вільнюс, 2018

- Більше місця для пішоходів (мін 2,5 м)
- Видимі та відокремлені велосипедні доріжки з червоним асфальтом (шириною 2,5-3,5 м)
- Спеціальний 4 см бордюр
- Безперервність і комфорт
- Озеленення – обов'язково

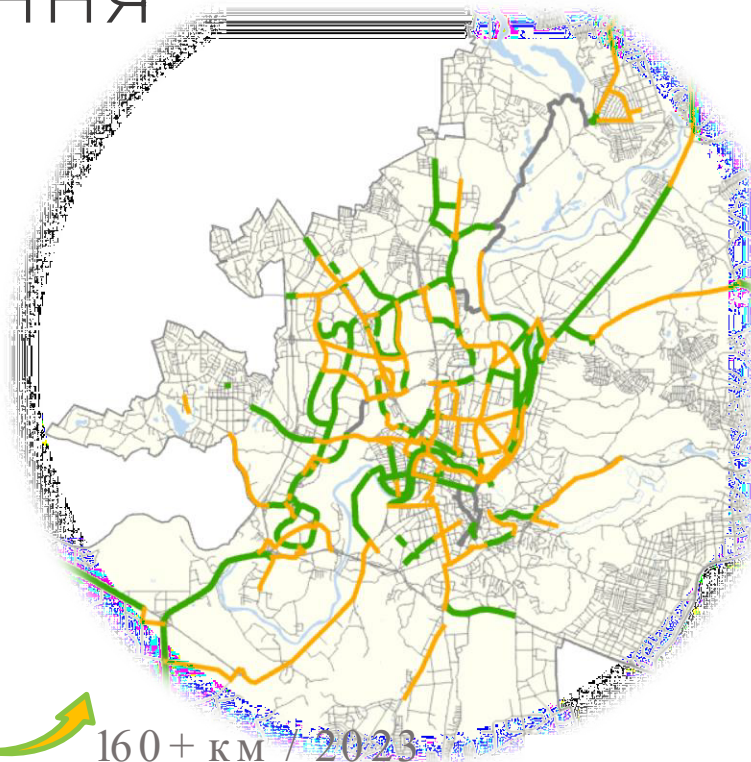
Безпека та мережування

30 км
/ 2015

80 км / 2019

160+ км / 2023

ПСММ у двох словах: вибір мобільності

Негативний
вплив
транспорт

Ефективність
використання
простору

Виклики перед
містом, яке
зростає

Негативний вплив і Використання простору

Шум

Забруднення

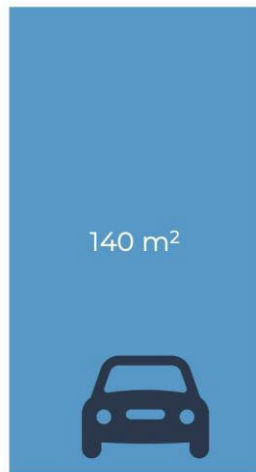
Час у заторах

Безпека

Здоров'я

Кошти

Šaltinis: KIM Netherlands

Автівка, 50 км/год
1 людина

Припаркований
автомобіль

7 m²

Громадський
транспорт

2 m²

Пішохід,
що йде

0,5 m²

Пішохід,
що стоїть

5 m²

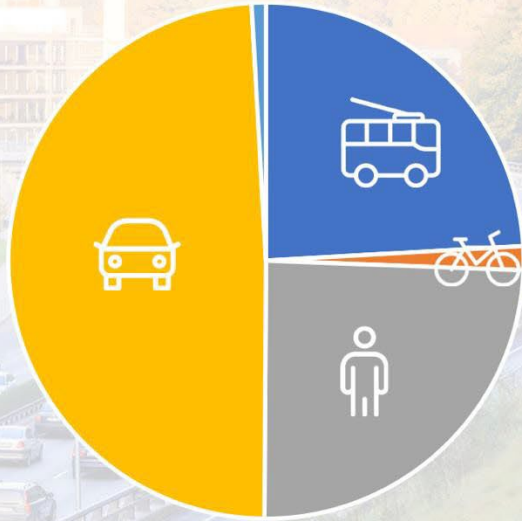
Велосипед,
15 км/год

2 m²

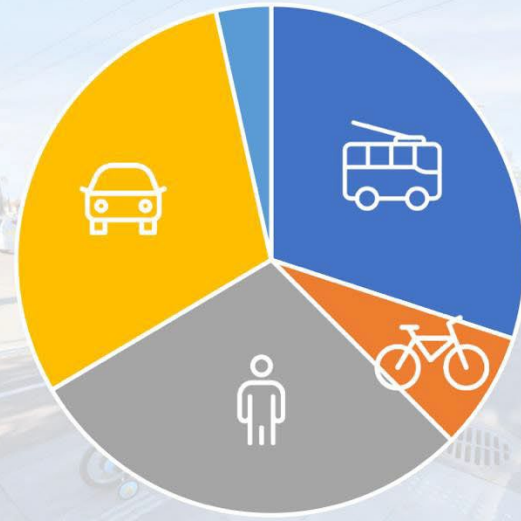

Припаркований
велосипед

Цілі ПСММ

2017

2030

PATVIRTINTA
Vilniaus miesto savivaldybės tarybos
2018 m. gruodžio 19 d.
sprendimu Nr. 1-1859

Kuriame
Lietuvos ateitį

2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

VILNIAUS MIESTO SAVIVALDYBĖS DARNAUS JUDUMO PLANAS

2018 metai

Užsakovas: Vilniaus miesto savivaldybės administracija
Rengėjas: Savivaldybės įmonė „Vilniaus planas“

ПСММ Вільнюса

- Ухвалений міськрадою у грудні 2018
- Повний варіант ~1000 сторінок;
- Резюме ~100 сторінок (+англомовна версія)

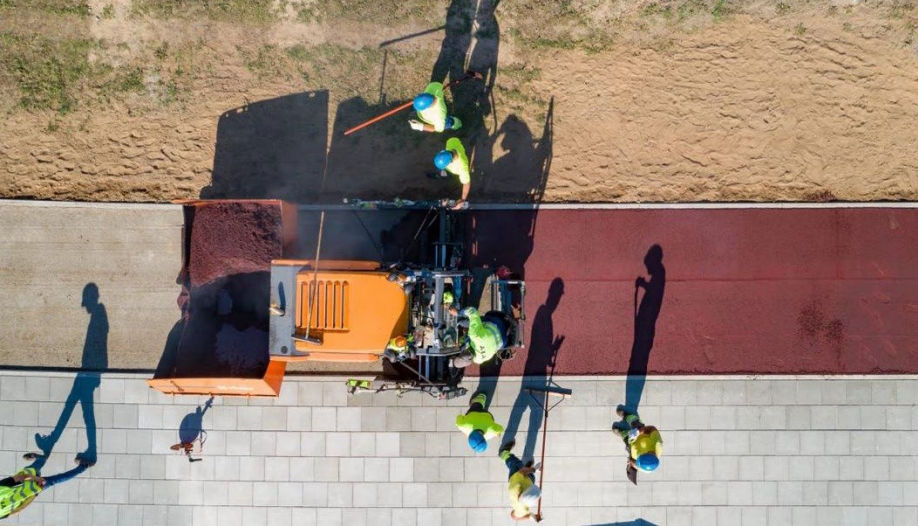
Зміст

- Аналітика поточної ситуації;
- Аналітика за тематичними напрямками;
- Бачення та сценарії майбутнього;
- Плани дій:
  - ✓ 2018-2020 (65 % виконано);
  - ☐ 2021-2024 (в процесі виконання);
  - ☐ 2025-2027, 2028-2030
(не заплановано)

Метод ПСММ Вільнюса

Подорожуйте Вільнюсом – весело,
безпечно і комфортно!

- До 2030 року покращити якість подорожі, скоротити тривалість подорожі, зробити подорожі приємним враженням;
- До 2030 року зменшити шкідливий вплив подорожей на довкілля;
- До 2030 року зменшити завантаженість громадських міст автівками.

Перетворення вулиць на громадські простори: зручні для життя і навіть надихаючі

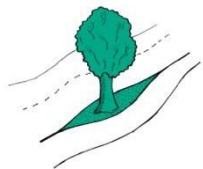

Заслугувувати на кращі вулиці

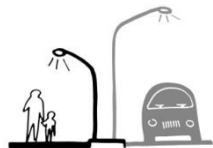
- Мабуть, проїжджі частини занадто широкі
- Переосмислюйте весь вуличний пейзаж
- Уповільнюйте рух автомобілів і робіть такі вулиці частиною велосипедної мережі

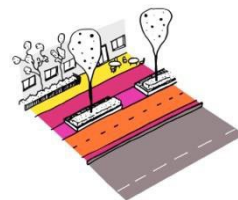
12 принципів для покращення вулиць

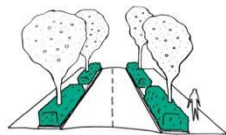
01. Дерева завжди перші

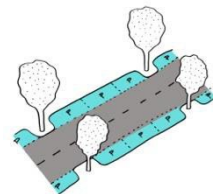
05. Пріоритет вуличного освітлення для пішоходів

09. Функціональні поверхні

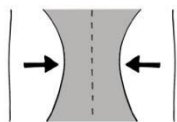
02. Дерева та кущі як буфер

06. Бокова парковка з деревами

10. Розчищення захаращення

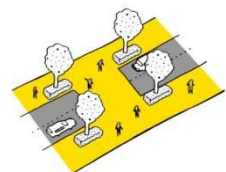
03. Проїзна частина максимально вузька

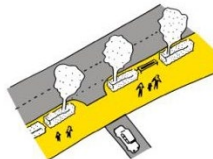
07. Чорні елементи для архітектурного виділення

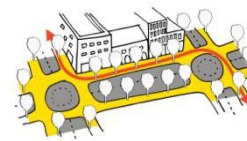
11. Володіння простором на фасаді

04. Більше безпечних переходів

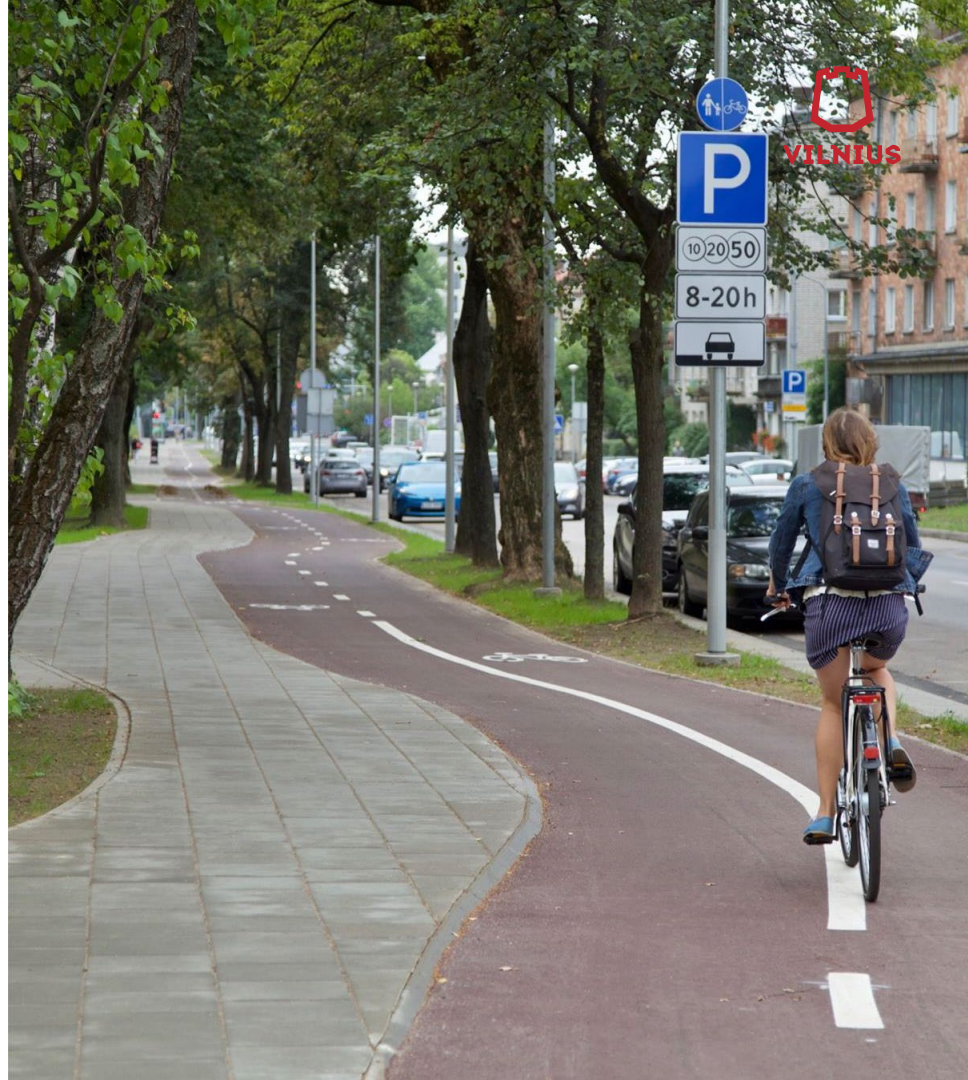

08. Бруківка як символ пріоритету

12. Менші перехрестя

01. ДЕРЕВА ЗАВЖДИ НА ПЕРШОМУ МІСЦІ

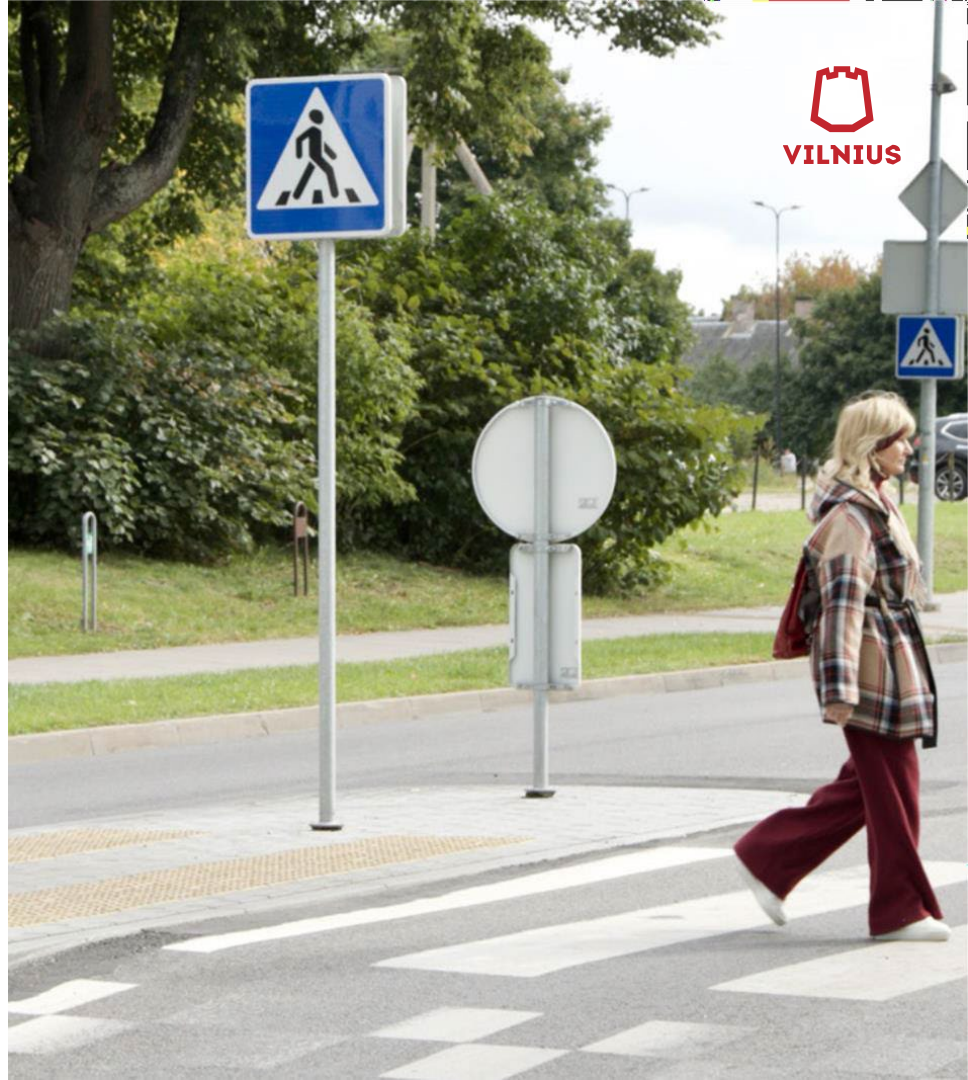
02. ДЕРЕВА ТА
КУЩІ – МІЖ
МАШИНАМИ ТА
ПІШХОДАМИ

03. ПРОЇЗНА ЧАСТИНА БЕЗ ПЕРЕВИЩЕННЯ ШИРИНИ

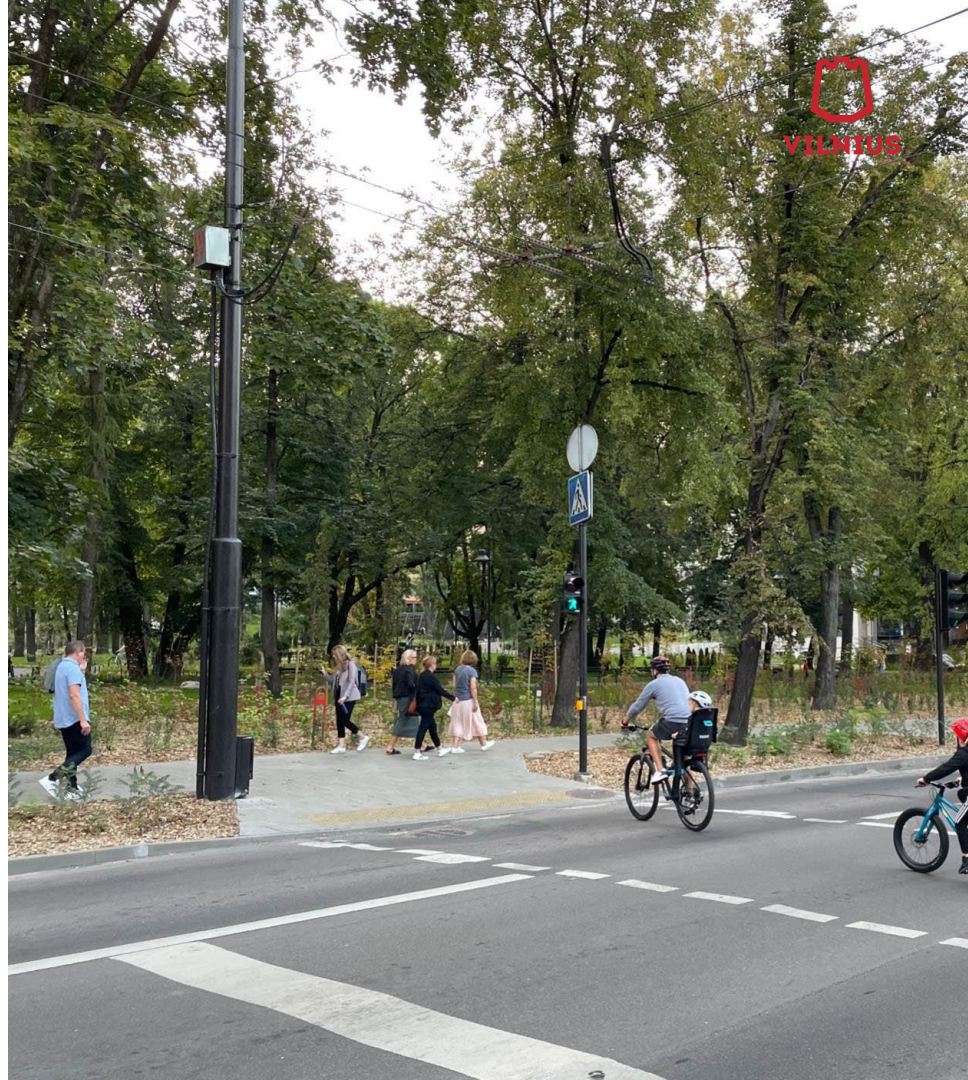
04. ДОСТАТНЬО
БЕЗПЕЧНИХ
ПІШОХІДНИХ
ПЕРЕХОДІВ –
НЕЗУПИННИЙ РУХ
ПІШОХОДІВ

05. ОСВІТЛЕННЯ – ПЕРЕДУСІМ ДЛЯ ПІШОХОДІВ

06. ВСІ ВУЛИЧНІ ЕЛЕМЕНТИ - ЧОРНІ

07. БРУКІВКА ЯК
СИМВОЛ
ПРІОРИТЕТУ ДЛЯ
ПІШХОДІВ

08. МІСЦЯ ДЛЯ
ПАРКУВАННЯ
АВТОМОБІЛІВ
ОРГАНІЗОВУЮТЬСЯ
НА БІЛЬШОСТІ
ВУЛИЦЬ, ЗАЗВИЧАЙ
ПАРАЛЕЛЬНО

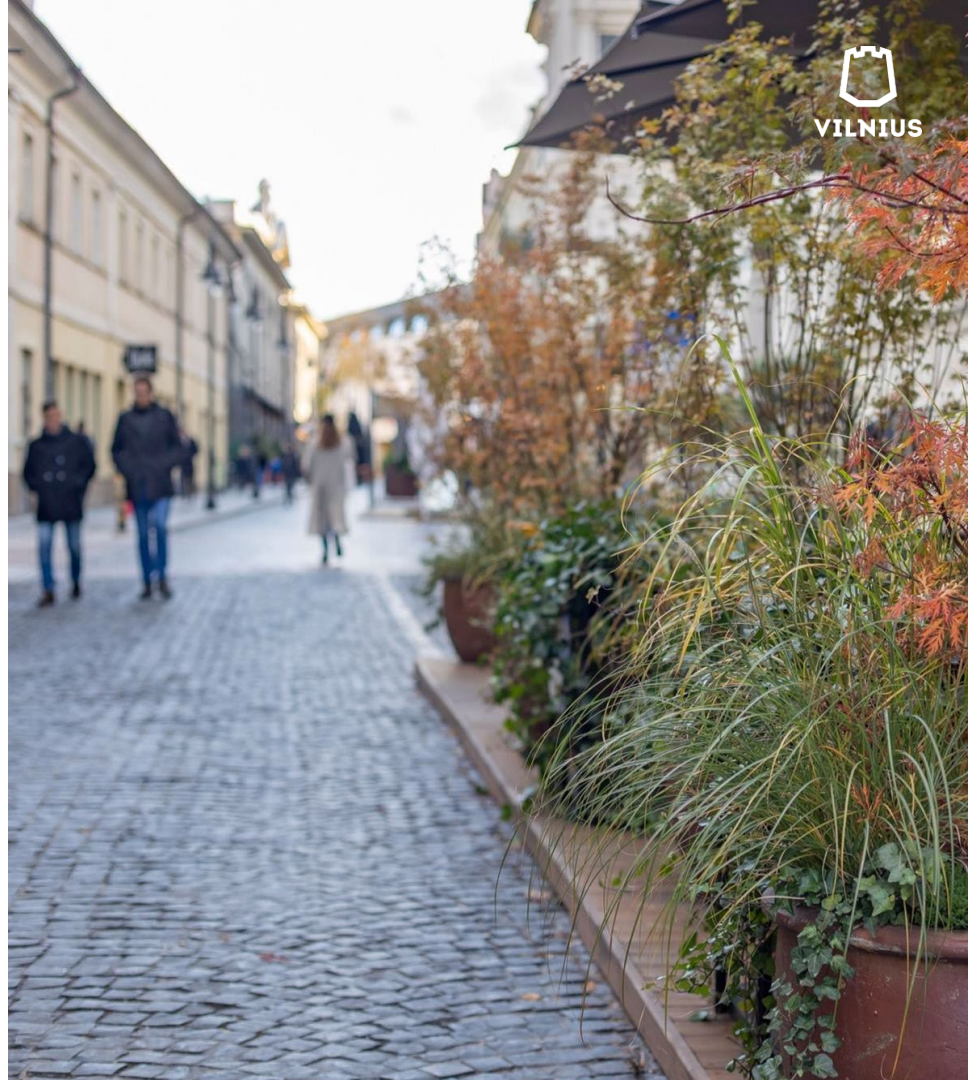
09. БРУКІВКА, ЯКА СТВОРЮЄ ХАРАКТЕР ВУЛИЦЬ

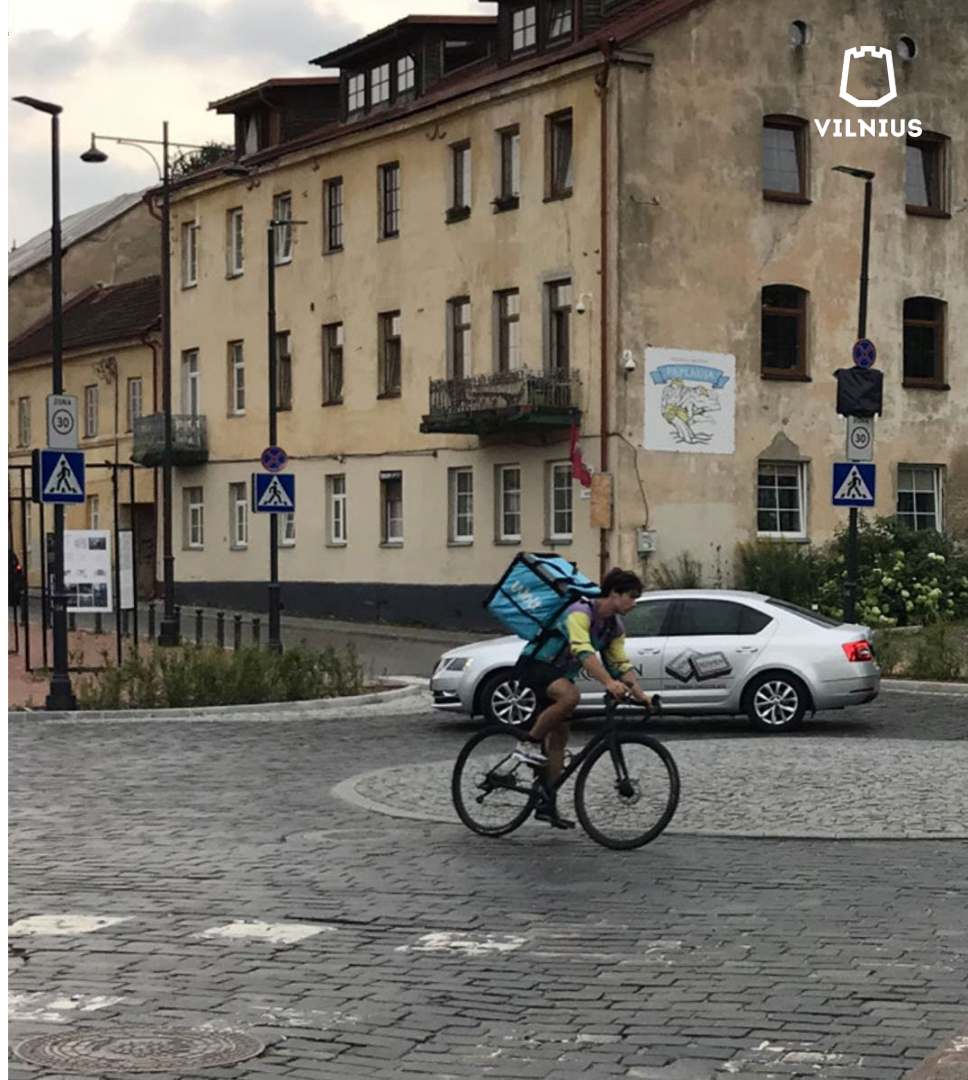
10. РОЗЧИЩЕННЯ ЗАХАРАЩЕННЯ

11. МЕТР ВУЛИЦІ – ДЛЯ ВЛАСНИКІВ

12. ЯКОМОГА НАЙМЕНШІ ПЕРЕХРЕСТЯ І РАДІУСИ ПОВОРОТУ

Посібник вуличного дизайну: gatviustandartas.vilnius.lt

Перетворення вулиці – Konstitucijos Ave. (пр. Конституції)

09
DANGOS KURIA
GATVĖS
CHARAKTERĮ

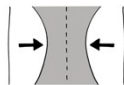
10
VIZUALINĖ ŠVARA –
LAISVĖ NUO
PERETKINIŲ
ELEMENTŲ

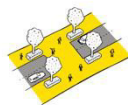
11
GATVĖS „METRAS“ –
ŠEIMINKAMS

Перетворення вулиці – Giedraičių St. (вул. Гедрайчу)

03
VAŽIUOJAMOSIOS
DALYS BE PERTEKLINIO
PLOČIO

04
PAKANKAMAI
SAUGIŲ PĖSČIŲŲ
PERĖJIMŲ

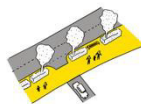
12
MAŽIAUSIOS
ĮMANOMOS
SANKRYŽOS IR
POŠŪKIŲ SPINDULIAI

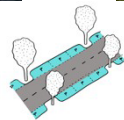
Перетворення вулиці – Gerosios Vilties St. (Геросіос Вільтіес вул.)

05
APŠVIETIMAS –
PIRMIAUSIA
PĖSČIAJAM

07
DANGOS ĮTVIRTINA
PĖSČIŲ PIRMUMĄ

08
AUTOMOBILIŲ
PARKAVIMAS ĮRENGIAMAS
DAUGUOJE GATVIŲ,
ĮPRASTAI LYGIAGRETUS

Деякі результати

- на 50% більш безпечніші вулиці!
- веломережа в ~4 рази більша ніж колись: з 30-40 км у 2015 до 144 км у 2022.
- в центральній частині міста на ~60% більше велосипедних подорожей порівняно з доковідним періодом, а також у 2022 р. у порівнянні із 2020 р. на +7% більше людей обирали велосипедні подорожі.
- опитування: загальний показник якості велоінфраструктури виріс з 4,7 у 2017 р. до 6,9 у 2022 р.

Висновки?

- Політична воля проти громадського тиску. Залучайте спільноту.
- Відповідальні керівники та швидкі перемоги.
- Перетворення вулиць когось розлють. Спілкуйтеся якомога більше.
- Якісна інфраструктура збирає людей. Будуйте і вони прийдуть.
- Цілісне перетворення вулиць окупається з часом. Зробіть його простим!
- Плануйте, втілюйте, адаптуйте. Мрійте великі мрії!

Побачимось у
Вільнюсі!

@antonnikitin_
anton.nikitin@vilnius.lt